

א וַיְדַבֵּר יְיָ אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר:
 ב דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ־לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל־אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּבוּ לִבּוֹ תִקְחוּ אֶת־תְּרוּמָתִי:
 ג וְזֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאֲתָם זָהָב וְכֶסֶף וְנִחְשֵׁת:
 ד וְתַכְלֵת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְעֵשֶׂב וְעֵזִים:
 ה וְעֹרֹת אֵילִם מְאֻדָּמִים וְעֹרֹת תַּחֲשִׁים וְעֵצֵי שִׁטִּים:
 ו שֶׁמֶן לְמָאֵר בְּשָׂמִים לְשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְלִקְטֹרֶת הַסַּמִּים:
 ז אֲבָנֵי־שֹׁהַם וְאַבְנֵי מִלֵּאִים לְאַפֵּד וְלַחֹשֶׁן:
 ח וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹכָם:

Exodus 25:1-8

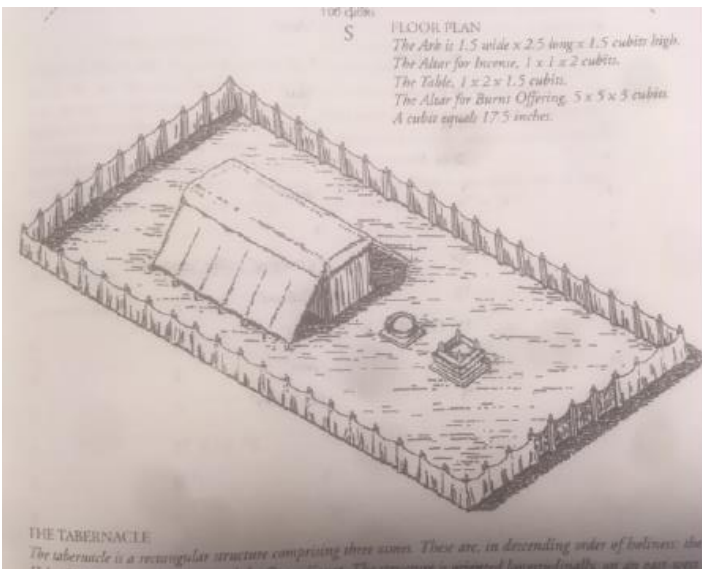
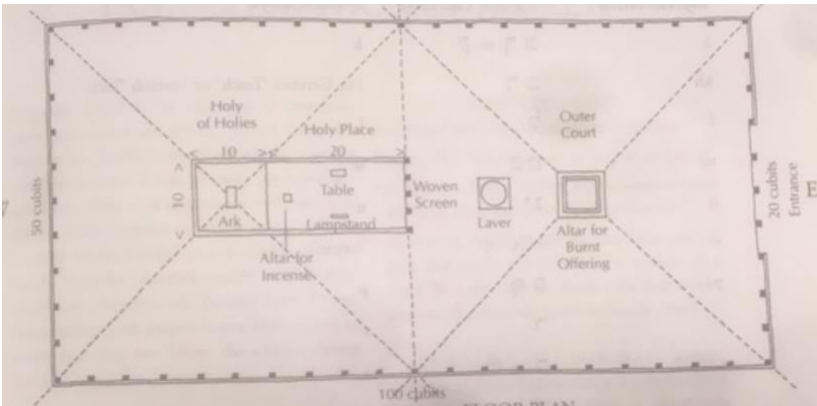
The Eternal spoke to Moses, saying:

Speak to the Children of Israel and they will take to Me a gift [*terumah*];
 from every person whose heart moves him you shall take My gift.

And this is the gift that you shall take from them:

- gold, silver, and copper;
- blue, purple, and crimson yarns, fine linen, goats' hair;
- tanned ram skins, dolphin skins, and acacia wood;
- oil for lighting, spices for the anointing oil and for the aromatic incense;
- lapis lazuli and stones for setting, for the ephod and for the breastpiece.

And they will make for Me a sanctuary [*mikdash*],
 and I will dwell among them [or: "within them"].

RaSHI (Rabbi Shlomo Yitzchaki, Troyes France 1040-1105)

ועשו לי מקדש. וְעָשׂוּ לְשִׁמִּי בַּיִת קֹדֶשׁ:

And they shall make for Me a sanctuary...

They shall make for My Name a House of Holiness.

RaMBaN (Rabbi Mosheh ben Nachman, Gerona, Spain 1194-1270)

וסוד המשכן הוא, שיהיה הכבוד אשר שכן על הר סיני שוכן עליו בנסתר וכמו שנאמר שם (לעיל כד טז) וישכן כבוד ה' על הר סיני, וכתוב (דברים ה כא) הן הראנו ה' אלהינו את כבודו ואת גדלו, כן כתוב במשכן וכבוד ה', מלא את המשכן (להלן מ לד). והזכיר במשכן שני פעמים וכבוד ה' מלא את המשכן, כנגד "את כבודו ואת גדלו"; והיה במשכן תמיד עם ישראל הכבוד שנראה להם בהר סיני. ובבא משה (להלן לד לד) היה אליו הדבור אשר נדבר לו בהר סיני. וכמו שאמר במתן תורה (דברים ד לו) מן השמים השמיעך את קולו ליסרך ועל הארץ הראך את אשו הגדולה, כך במשכן כתיב (במדבר ז פט) וישמע את הקול מדבר אליו מעל הכפרת מבין שני הכרובים וידבר אליו:

The Secret of the *mishkan* was that the Glory [*k'vod*] which had dwelt upon Mt Sinai, would dwell on it [i.e. the *mishkan*] in concealment.

As it said there [at Sinai]: *and the k'vod of Adonai dwelt upon Mt Sinai (Ex 24:16)*

And also: *Behold Adonai our God has shown us His k'vod and His Greatness (Deuteronomy 5:21).*

In the same way it says about the *mishkan*: *the k'vod of Adonai filled the mishkan (Exodus 40:34).*

And so in the *mishkan*, at all times with the Israel, was the *k'vod* which had appeared to them at Mt Sinai.

And when Moses went in, the Divine Speech came upon him, which had spoken to him at Mount Sinai.

Just as it said about the Giving of the Torah

"From the heavens He made you hear His voice, to instruct you, and on the earth He made you see His immense fire" (Deuteronomy 4:36)

So too about the *mishkan* it is written:

"He heard the Voice speaking to him, from above the ark cover, between the two keruvim, And He spoke to him." (Numbers 7:89)

Or Yitzchak (Don Isaac Abarbanel, 1437-1508, leader of Spanish Jewry in 1492)

השאלה הא' למה צוה יתברך במעשה המשכן ואמר ושכנתי בתוכם כאלו היה יתברך גשם מוקף ומוגבל במקום מה שהוא בהפך האמת כי הוא יתברך אינו גשם ואינו כח בגשם ואיך יחסו לו מקום. והוא יתברך אמר השמים כסאי והארץ הדום רגלי אי זה בית אשר תבנו לי ואי זה מקום מנוחתי גם שלמה אמר על בנין הבית הנה השמים ושמי השמים לא יכלכלוך אף כי הבית הזה אשר בניתי והם מאמרים סותרים זה את זה:

The first question: Why did The Blessed One command the making of the Tabernacle, saying *"And I shall dwell in their midst" (Exodus 25:8)?*

As though the Blessed One were a finite, material being that could be limited to a particular space, which is the opposite of the truth. For The Blessed One is not material, nor a physical force.

How then could any space be linked to Him?

And He Himself said: *"The heavens are My throne and the earth is My footstool.*

What house can you build for Me and what place can be My rest?" (Isaiah 66:1).

And Solomon said of the building of the Temple:

Behold the heavens and the heavens above the heavens cannot contain You; certainly not this house which I have built" (I Kings 8:27)

All of these verses contradict the verse in our portion.

נה התבאר שהיתה כונתו יתברך במעשה המשכן וכליו כדי שתדבק באמצעות קדושתו והכנתו השכינה האלהית בקרב ישראל ולא ימנעה רוע ארץ המדבר ופחיתות מחוזו והיו התועלת בשרות השכינה ביניהם שתדבק בהם השגחת הש"י ושמירתו ושלא יחשבו שעזב ה' את הארץ ולא יהיו כשאר העמים בארצותם לגוייהם שהיו מכחישים ידיעת הש"י בפרטים והשגחתו בהם לתת לאיש כדרכיו וכפרי מעלליו והגדולים שבחכמיהם גזרו שא"א שיושגו הענינים הפרטיים אלא בחוש ובכח הגשמי ובהיותו יתברך משולל מכל גשמות לא ידע הפרטים ולא ישגיח בהם ויאמרו שבשמים כסאו והוא מרוחק מבני אדם במעלה ומציאות. וכדי להסיר מלבבות בני ישראל האמונות הכוזבות האלה צוה שיעשו לו משכן קדש ומקודש כאלו הוא יתברך בעצמו ישכון בתוכם שיאמינו עם זה כי אל חי בקרבם והשגחתו העליונה דבקה עמהם וזה ענין ושכנתי בתוך בני ישראל והתהלכתי בתוכם השוכן אתם בתוך טמאות' שהוא כלו משל ומליצה להשראת שכנתו ולדבוק השגחתו בהם באמצעות ההכנות והקדושות אשר יהיו שמה

Behold the Blessed One's intention in the construction of the Tabernacle and its vessels was to bring the Divine Presence into the midst of Israel, by means of its holiness and its preparation.

And that this not be prevented by the poverty and hardship of the wilderness.

And the purpose of the Presence among them was to instill in them God's providence and protection, so that they would not think that God had departed from the earth.

So that they would not become like the other nations, who denied that God could personally know or care about them, rewarding a person according to his deeds.

And their greatest sages declared that material things can only be experienced by the physical senses, and that since God is utterly removed from the material world,

He therefore does not know or care about it.

And they said *His throne is in heaven*, and that he is far removed from human beings in every way.

It was to remove these deceptive beliefs from the hearts of the Children of Israel that He commanded that they build for Him a holy and sanctified tabernacle, as though The Blessed One Himself would dwell in their midst.

So they would have faith that the living God was within them and His divine providence attached to them.

And this is the meaning of *I shall dwell among the Children of Israel (Ex 29:45)*

and *and I shall walk amongst you (Leviticus 26:12)*

and *which dwells with you in your impurity (Leviticus 16:16)*---

all of which are metaphors for the resting of the Presence and the attaching of His providence to them, by means of the preparations and the sanctities which were there in the tabernacle.

ולכך היו שמה הכהנים הקדושים שעבודתם התמידית היתה אומנות' וצוה לשום לפנייהם הכיור וכנו כמזהיר אותם רחצו הזכו הסירו רוע מעלליכם. ומזבח העולה לשרוף שמה תאוותיהם הגשמיות ויצרם הרע ובהיכל היה השולחן והמנורה ומזבח הקטרת כאלו הם כלים לשרת לפני מלכו של עולם לא שהיה הוא יתברך צריך לדבר מכל זה חלילה וחס. אלא להשריש בנפשותם כי ה' אלהים מתהלך בקרב מחניהם

Therefore the holy *kohanim* were there, whose regular worship was their trade.

And they were instructed to set there a basin for washing, to warn them:

"wash, and purify, and remove the evil from yourselves" (Isaiah 1:16).

And the altar for burnt offering, to burn there their physical desires and their evil inclination.

And in the hall there was a table, and menorah and incense altar,

as though they were vessels for serving the King of the Universe.

Not that He, the Blessed One, required any of this, heaven forbid,

but rather to implant in their souls that the Eternal their God was traveling in the midst of their camp.

וכמו שאמר ע"ד השיר (שיר השירי' ט') הנה הוא עומד אחר כתלנו משגיח מן החלונות מציץ מן החרכים כל מעשיה' ומחשבותיה' וזו עצמה היתה כונת מאמרו (ישעיה ס"ו ח') השמים כסאי והארץ הדום רגלי אי זה וגומר ר"ל אין בית ומשכן שצריך אני אליהם כי את כל אלה ידי עשתה. אבל צייתי לעשותם כדי להשריש בלבבותיכם השגחתי.

As it is said in the Song:

Here he stands behind our wall, looking in through the windows,

peering in through the cracks (Song of Songs 2:9)

—this refers to all of their deeds and their thoughts.

And this was actually the intention of his saying

The heavens are My throne and the earth is My footstool (Isaiah 66:1):

there is no house or tabernacle that I need, for *My hand made all of this (ibid verse 2).*

But I have commanded to build them in order to implant within your hearts My providence.

Ramzei HaMishkan (“The Hintings of the Mishkan”)

רמזי המשכן

כבר נודע שכל העולמות הם מתאחדים כאיש אחד, וכל המציאות נקרא בשם האדם הגדול, פ"י שכמו שכל אברי האדם הגם שכ"א מהם הוא ממזג ותכונה מיוחדת, הם מתאחדים להיות איש אחד וכולם קשורים קצתם בקצתם וכ"א משלים את חברו, עד שאם יחסר אבר פרטי אחד או גיד אחד הוא מום וחסרון בכל הגויה, כן כל המציאות והעולמות אין מספר אשר ברא ה' הם ערוכים ומסודרים כאיש אחד וגויה כוללת וכולם קשורים זב"ז, וכל אחד הולך מהלך השלמות להשלים ולהעמיד הגויה הכללית כאשר ישלימו אברי הגוף את הגוף בכלל, וכמו שהאדם עקרו הוא הנשמה האלהית שהיא המחיה את כל הגוף והיא המשפעת בו התנועה וההשכלה, ואם תפרד מן הגויה אז כל האברים הם עצמות מתות מפוזרות, כן האלהות המתפשטת והשופעת אורה וחיותה בכל העולמות היא נפש האדם הגדול הזה, והיא המקשרת כל הגויה הכללית היינו כל העולמות הרבים מראש ועד סוף להיות קומה שלמה וגויה כללית שבה יתראה חכמתו של יוצר בראשית,

We know that all of the worlds are unified, like a human being,
And all of existence is referred to as “the Great Adam.”

The meaning of this expression is

that just like the different parts of human anatomy,
each of them is unique in its physical characteristics, [mezeg ut'chunah]
but they are unified as a single human being.

They are all connected to each other, and each one of them “completes” the other,
to such an extent that if an organ is missing one tiny detail, or a single sinew,
it is a defect and a deficiency in the entire body.

So too all of existence, all of the worlds beyond number which God created,
they are arranged and ordered like one human being,
in one comprehensive body.

They are all connected to each other.

Each one of them has its own proper function,
contributing to the integrity and structure of the whole system,
just as each part of the body completes the body as a whole.

And just as in a human being, the essence is the divine soul,
Which animates the body,
And endows it with movement and consciousness,
And if it departs from the body,
Then all of the body parts become dead and scattered bones,

So too the Divinity [elohut] which permeates
and pours forth her light and vitality in all the worlds,
She is the soul of this “Great Adam.”

It is She who binds together the Entire Body,
that is, all of the many worlds from beginning to end,
to be a complete structure, a comprehensive body,
in which the wisdom of the Creator becomes readily apparent.

...

והנה ה' ערך את ההנהגה באופן שכל הכחות והעולמות וסדרי המרכבה וכל המעשה אשר יעשה האלהים בעולמו ערוך ונמשך לפי מעשה ב"א לטוב או לרע, וכבר המשילו זאת חקרי לב למה שהמציאו חכמי המוזיקא בשני כלי זמר אחד גדול ואחד קטן העומדים בהיכל מוכן לכך בסדר ובערך ובגבול ידוע, שאם יפרשו על פי הנבל הקטן, ותן הנבל הגדול זמירות לעומתו, וכן ערך ה' שהנבל הגדול אשר עשה שהוא העולם בכללו, יתן זמירות לנגן נגוני שמתה או עצב, טוב או רע, לפי מה שיפרש האדם על פי הנבל הקטן שהוא גופו, שאם ישמיע נגונים ושירים טובים ותשבחות כפי מצות ה' וחוקיו ומשפטיו, כן ינגן הנבל הגדול שהוא העולם שירו שמחה וחדוה שפע וברכה וכל טוב, ואם ושמוע קול קינים והגה והי בעברו מצות ה' ותורתו, כן יגדל המספד על הנבל הגדול, על החרבן וההשחתה שיהיה בכל העולמות, ובאשר המאציל חפץ תמיד להיטיב ולהשפיע אך טוב וחסד, וזה א"א מבלעדי עזר האדם שיתן לו כח ע"י ע"י מעשיו הטובים שבם יעורר עוז וחדוה למעלה,

Now behold, God arranged things in such a way

That all of the forces, the worlds, and the organization of the Chariot--

Everything that God performs in His world--

Is affected by the actions of human beings, for good or for evil.

And those who delve into the heart have already compared this

to what the scholars of music have discovered:

If two musical instruments, one large and one small, are set up in a hall,
placed carefully in a specific orientation and at a specific distance,
that if someone plays a note on the small instrument,
then the large instrument will give forth music in response.

Thus God arranged that the large instrument which He made,
which is the entire universe,
will sing forth melodies of joy or sadness, good or evil,
according to the notes which a person plays on the small instrument,
which is his/her own body.

If s/he produces beautiful melodies and songs of praise,
following the *mitzvot* and God's laws and ordinances,
Then the large instrument will produce songs of joy and gladness,
A downflow of blessing and goodness.

And if s/he produces a sound of weeping
over having transgressed the *mitzvot* of God and His Torah,
then the compassion of the large instrument is expanded,
over the destruction of the Temple,
and the ruin which exists in all of the worlds.

Even though God constantly desires to do only good,
He cannot do any of it without the assistance of the human being,
Who gives God strength by means of her/his good deeds,
Through which strength and gladness are awakened above.

...

ואמרו חז"ל שמיום שברא הקב"ה את עולמו נתאוה שיהיה לו דירה בתחתונים, ר"ל שהאדם יטהר ויתקדש בעולמו הקטן עד שהאלהות שבו תמשול על הגוף וכחותיו שאז הוא אלוה בתחתונים כי מושל על כחותיו בכח הבחירה והאלהות שבו, ואז תעלה ההארה ממעשיו להאיר לכל העולמות, והיה כנגן המנגן בקול נאה וקול משובח עלי הגיון בכנור התחתון וירננו כל כוכבי בקר ויריעו כל בני אלהים וכל כתות הטבע אשר בעולם הגדול נעים זמירות לעומתו ויזילו שפע וברכה מאת חי העולם, ובזה עקר השכינה בתחתונים כי משם תצא ההנהגה הכללית לכל העולמות, וזה היה בימי האבות שהתחילו להוריד השכינה לארץ כמ"ש חז"ל האבות הן הן המרכבה, ר"ל שבאשר הנהיגו מרכבות גופם והחיות והאופנים המנהיגים את גויתם אל אשר יהיה שמה רוח האלהות הצפונה בנפשם ללכת, וכן לפי מעשיהם והכנתם בקדש נמשכה המרכבה הגדולה שהיא המציאות בכללו אחרי האלהות ושכינתו הממלא כל המציאות, שזה נמשל בפי הצופים לרוכב בשמי שמי קדם במרכבה הגדולה שנמשך לפי מה שינהיגו המה את מרכבתם הקטנה, עד שנמשך הכל הכולל אחרו החלק, והאלהות אשר בעולם הגדול נמשך אחרי האלהות אשר בעולם הקטן, א"כ הם הוו המרכבה והם היו המקדש ואהל מועד אשר שכן ה' עליהם בקדש, והם הורידו את השכינה לארץ:

And our sages of blessed memory said:

“from the day that the *Kadosh Baruch Hu* created His world

He desired a dwelling place below, on the earth.”

By which they meant:

that some person would become sufficiently pure and sanctified in his “small world,”
that the divinity which was in him would govern his body and its forces,
by free will and the divinity within him.

And then the illumination of his actions would light up all the worlds;

Like the melody of a musician, a beautiful sound, a wonderful music,

“*the melody of a lyre*” (*Psalm 92*) down below,

And then “*the morning stars will sing*

and all the sons of God shout for joy” (*Job 38:7*)

All the forces of nature in the Large World would sing in response

And pour down blessing from the Life of the Universe.

This is the essential purpose of the dwelling of the *Shechina* down below:

Because **from there** comes forth the guiding influence upon all the worlds.

And this is what happened in the days of the Patriarchs,

who began to draw the *Shechina* down to earth,

As our sages said: “The Patriarchs, they are the Chariot,” (*Genesis R. 82*)

Meaning: By taking control of the “chariots” of their own bodies,

and the *chayot* [“creatures”]

and the *ofanim* [“wheels”]

and “driving” their own bodies by the will of the divine spirit hidden within them;

Then, by means of their actions and by their preparation for holiness,

The Great Chariot, which is all of existence,

Was drawn toward Divinity,

And His *Shechina*, which fills all of existence.

And this is the metaphor described by the Seers [*tsofim*],

of a Rider in the highest heavens on a Great Chariot,

who was “drawn” by the way that they (the Patriarchs)

drove their own small chariot, until the Whole followed the part—

and the Divinity which was in the Great World,

was drawn down by the divinity which was in the small world.

In this way, they were the Chariot

And they were the Sanctuary,

And the Tent of Meeting, upon which God came to dwell in holiness,

And they brought down the *Shechina* to earth.